

NOTAT

Bedømmelsesudvalgenes begrundelse for valg af vindere af Beskæftigelsesministeriets prisopgaver for 2018

September 2019

Beskæftigelsesministeriets prisopgave for 2019 i arbejdsmarkedsøkonomi

Bedømmelsesudvalget har valgt at tildele prisen på 25.000 kr. for bedste prisopgave inden for arbejdsmarkedsøkonomi til Mathias Dybdahl Ahle og Magnus Skafte-Larsen for deres kandidatspeciale ”Reagerer dimittender på en lavere dagpengesats?”. Som begrundelse for at tildele specialet prisen anfører bedømmelsesudvalget følgende:

Mathias Dybdahl Ahle og Magnus Skafte-Larsen har skrevet et interessant og gennemarbejdet speciale, som samtidigt er politisk relevant, hvor de evaluerer effekten af reduktionen i dagpengesatsen i 2017 for dimittender, der ikke er forsørgere. Gruppen af dimittender har været voksende de seneste år som følge af, at flere unge tager en erhvervskompetencegivende uddannelse. Derudover er vidensniveauet generelt mere sparsomt når det gælder tilgangseffekter i dagpengesystemet – altså om færre personer i det hele taget vil indtræde i dagpengesystemet, hvis satserne falder

Der eksisterer en omfattende litteratur om hvordan ydelsessystemer påvirker lediges afgang fra ledighed. Her finder litteraturen konsistent, at reduktioner i enten ydelsesniveau eller periode reducerer længden af ledighedsforløbet. Dette er den første analyse som undersøger, om dette gælder for i forbindelse med de seneste ændringer ydelsesniveaue for dimittender i Danmark.

For at isolere den kausale effekt af reduktionen i dimittendsatsen udnytter Mathias og Magnus, at reduktionen i dimittendsatsen kun omfattede ikke-forsørgere. Dermed kan man estimere effekten af den lavere dimittendsats ved at sammenligne ikke-forsørgeres og forsørgeres afgang fra ledighed. Der benyttes en difference-i-differences estimationsmetode og en regression discontinuity design omkring dagpengereformen i 2017. Den empiriske tilgang er tydelig, velforklaret og veludført.

Ud over hovedanalysen fokuserer de i en separat delanalyse på ikke-forsørgere, og sammenligner afgangsraten for dimittendledige, hvis sats blev reduceret undervejs i deres ledighedsforløb, med afgangsraten for dimittender, der var ledige, før reformen blev indført og ikke blev påvirket af den reducerede dimittendsats.

Resultatet af hovedanalysen er, at den lavere dimittendsats øger afgangsraten fra ledighed med ca. 5-6 pct. svarende til en forkortelse af dagpengeperioden for dimitt-

tender med ca. 2,5 uge. Denne effekt er tæt på Dagpengekommissionens beregnede effekt på varigheden. Den samlede reformeffekt bliver dog mindre end Dagpengekommissionens, eftersom Mathias og Magnus – i modsætning til Dagpengekommissionen – ikke finder en reduceret tilgang til dagpenge for dimittender.

Prisen tildeles til disse to specialeskrivere da det er en veludført afhandling, som berører et vigtigt emne, nemlig hvordan vi kan øge arbejdsudbuddet i en befolkning med en aldrende befolkning, og dermed en større forsørgerbyrde.

Bedømmelsesudvalget har bestået af professor Michael Svarer, Aarhus Universitet, lektor Daniel le Maire, Københavns Universitet, lektor Birthe Larsen Copenhagen Business School og kontorchef for Analyseenheden Lasse Bank, Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministeriets prisopgave 2018 i arbejds- og ansættelsesret

Bedømmelsesudvalget har valgt at tildele prisen på 25.000 kr. for bedste prisopgave inden for arbejds- og ansættelsesret i 2018 til Magnus Nørgaard Sørensen for hans kandidatspeciale om ”Platformsøkonomien og arbejdsskadesikringsloven”.

Som begrundelse for at tildele specialet prisen for 2018 anfører bedømmelsesudvalget følgende:

Specialet fokuserer på, om platformsarbejdere kan anses for lønmodtagere i forhold til arbejdsskadesikringssystemet, og om det i givet fald er platformen eller modtageren af arbejdsydelsen, der må anses for arbejdsgiver.

Spørgsmålet om platformsarbejderses retlige status i forhold til det arbejdsretlige system, herunder arbejdsskadesikringssystemet, har en kompleks karakter og er af generel interesse for det danske arbejdsmarked. Forfatteren analyserer emnet på en selvstændig og reflekterende måde med passende respekt for den usikkerhed, der gør sig gældende for området. Der er således ikke (dansk) retspraksis om platformsarbejderses retlige status, men forfatteren inddrager på en vellykket måde tre platforme inden for rengøringsbranchen (Hilfr, Happy Helper og Cleady). Forfatteren viser, at de tre platforme udbyder rengøringsarbejdet på forskellige måder, og at platformsarbejdernes retlige status derfor også meget vel kan variere fra platform til platform.

Analyserne viser også, at det ikke er nogen given sag, om det er platformen som sådan eller den enkelte kunde, der må anses for at være arbejdsgiver i forhold til en platformsarbejder med lønmodtagerstatus. Forfatteren har afslutningsvis nogle interessante overvejelser om mulige ændringer i arbejdsskadesikringsloven med sigte på bl.a. at gøre loven mere forudsigelig for parterne.

Bedømmelsesudvalget har bestået af formand for Arbejdsretten, højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen, afdelingschef Sidsel Nordengaard, Beskæftigelsesministeriet, professor emeritus jur. dr. Ole Hasselbalch, Aarhus Universitet, og professor, dr. jur. Jens Kristiansen, Københavns Universitet.

Beskæftigelsesministeriets prisopgave 2018 i arbejdsmarkeds-politik

Begrundelse for, hvorfor prisen for bedste arbejdsmarkedspolitiske opgave 2018 skal gå til: Daniel Christensen og Sofie Steen Bagger: Dansk flexicurity og svensk flexikaritet: En historisk komparativ analyse af korporatismens betydning for prekært arbejde i Norden

Specialets mål er at kunne forstå og forklare, hvorfor såkaldt prekært arbejde (ustabile jobs med lav beskyttelse og lav løn) er så meget mere udbredt i Sverige end i Danmark, selv om de to lande på mange andre parametre ligner hinanden. Det er dét paradoks, som specialet grundigt undersøger.

Med hensyn til Sverige identificerer specialet, hvordan en politisk bestemt lovgivningsmodel siden 1971 har skabt en stærk opdeling mellem lovbeskyttede insidere og ubeskyttede outsiders på det svenske arbejdsmarked. Omvendt har den danske forhandlingsbaserede arbejdsmarkedsmodel, hvor hverken danske lønmodtagere eller arbejdsgivere dominerer, medført, at insider-outsider problematikken er langt mindre presserende. Det forhold har hidtil undermineret grobunden for et dansk prekariatet, som i Sverige er vokset kraftigt.

Den historiske analyse i specialet viser, at den danske model på arbejdsmarkedet ikke skyldes et bestemt strategi eller overordnet plan. Den er et resultat af tilfældighedernes spil, hvor hverken arbejdsgiver- eller lønmodtagersiden har været dominerende, og hvor der langt hen ad vejen har været en politisk jævnbyrdighed mellem de borgerlige partier og Socialdemokratiet i adgangen til regeringsmagten.

Man har derfor i Danmark været tvunget til korporatisme.

Tilsvarende skyldes den svenske situation med hensyn til udbredelsen af prekariatet ikke, at man har villet denne situation. Det er et resultat af, at Socialdemokratiet i den grad har været dominerende regeringsparti i mange årtier, hvilket har gjort, at man har kunnet få skrappe regler om ansættelsesbeskyttelse igennem via lovgivning – endda trods fagforeningernes oprindelige modstand – med det resultat, at korporative løsninger ikke har været nødvendige. Den negative sideeffekt heraf er ifølge specialskriverne, at der er langt sværere at få en ansættelse på ordinære vilkår i Sverige end i Danmark, og konsekvensen heraf er som nævnt et den store stigning i antallet af personer med et prekært arbejde i Sverige.

Specialet er grundigt, veldokumenteret og velskrevet. Specialets styrke er den meget omfattende komparative og historiske analyse af prekært arbejde i Danmark og Sverige set gennem en korporativ synsvinkel.

Det er sikkert også for mange overraskende, at der både er den store forskel mellem de to nabolande med hensyn til udbredelsen af personer med et prekært arbejde. Endnu mere overraskende er det måske endda, at en nærliggende forklaring herpå er, at det i Sverige både politisk og organisatorisk har været domineret af den ene side på arbejdsmarkedet, mens der i Danmark har været en højere grad af ligestilling.

Normativt er specialet dermed implicit et stærkt argument for fortsat at holde fast i den danske model på arbejdsmarkedet, hvis man ønsker at mindske udbredelsen af prekariatet.

Bedømmelsesudvalget har bestået af formand professor Peter Nedergaard, Københavns Universitet, professor, dr.scient.pol., Lotte Jensen, tidligere CBS, nu direktør for ViVE, professor Vibeke Lehmann, Aarhus Universitet samt afdelingschef Jens Erik Zebis i Center for Arbejdsmarkedspolitik i Beskæftigelsesministeriets departement.